

К.е.н. Дончак Л.Г., студентка Дячук Т.

Вінницький інститут економіки

Тернопільського національного економічного університету

Капітал як основа ефективного функціонування підприємства

Постановка проблеми. За сучасних динамічних умов розвитку економіки проблема управління капіталом набуває все більш актуального значення. Саме капітал, будучи головною базою розвитку економіки, в процесі свого функціонування забезпечує інтереси як держави, так і власників підприємств.

Капітал є об'єктивною основою створення та подальшого ефективного функціонування підприємств завдяки здатності генерувати грошові потоки та створювати нову вартість. Це обумовлює необхідність науково обґрунтованого системного управління ним на всіх стадіях кругообігу з урахуванням сучасних тенденцій інноваційного розвитку виробничих структур, які орієнтовані на довгострокове економічне зростання.

Виклад основного матеріалу. На початку дослідження дамо визначення сутності капіталу підприємства.

Масюк Ю.А. та Олександренко І.В. відмічають, що капітал – це грошові ресурси та виражена у грошовій формі частка матеріальних, нематеріальних і фінансових активів, що акумулюються суб'єктами фінансової діяльності із різних джерел для забезпечення економічних умов здійснення підприємницької діяльності з метою отримання прибутку. На їх думку, важливо створити сприятливі умови для реалізації переваг спільної діяльності учасників на ринку фінансового капіталу на всіх рівнях в усіх сферах, зокрема: виробничій і фінансовій [3, с.7].

Тарасенко С.І. вважає, що капітал – це економічна категорія, яка відома давно, але отримала новий зміст в умовах ринкових відносин [4, с.176].

Слід відмітити, що управління капіталом базується на ідеї інтегрованого підходу, якому властива системна цілісність, що поєднує різноманітні складники процесу формування капіталу. Ця концепція полягає у всебічному і

комплексному розгляді питань процесів виробництва і споживання, що є основою при стратегічному плануванні і прогнозуванні [2, с.252].

Зазначимо, що управління власним капіталом вимагає ефективного використання вже існуючої частини, і при цьому створення умов для формування капіталу у майбутньому.

При управлінні позиковим капіталом підприємства важливим є співвідношення позикового і власного капіталу підприємства. Ще, хотілося б зазначити, що величезну роль в ефективності позикового капіталу відіграють напрями використання цього капіталу. Оскільки позиковий капітал потребує витрат у підприємств у вигляді відсотків, саме тому позиковий капітал має використовуватися підприємством ефективно.

Не менш важливим є визначення оптимальної структури капіталу, при цьому постає проблема вибору між ризиком та доходністю. Зростання частки позикового капіталу підвищує фінансовий ризик, вище значення частки позикового капіталу забезпечує більше значення доходності на власний капітал, підвищує рентабельність власного капіталу підприємства і величину прибутку.

Традиційно управління капіталом розглядають у двох аспектах: управління формуванням та використанням. На нашу думку, з огляду на особливості реалізації даної конкретної функції фінансового менеджменту, мають бути виділені наступні етапи: формування, розподіл та використання, моніторинг та перерозподіл (за необхідності). При реалізації кожного з етапів орієнтиром є збільшення вартості підприємства.

Управління капіталом є складовою успішної реалізації стратегії нарощування вартості підприємства. Етапами управління капіталом є формування, розподіл і використання, моніторинг та перерозподіл (за необхідності). Формування забезпечує оптимізацію складу капіталу для забезпечення його максимальної віддачі. Розподіл надає ресурси по широких стратегічних варіантах вибору та гарантує, що розвиваються тільки проекти, підтримані необхідною фінансовою і стратегічною інформацією. Моніторинг відстежує результати стратегій і проектів і порівнює їх з очікуваннями,

сформульованими на етапах розподілу і схвалення, щоб виявити ті, що відстають.

Проблема формування капіталу найскладніше вирішується на етапі створення підприємства і пов'язана з визначенням його потрібного обсягу, оптимальної структури з точки зору співвідношення власних та позикових коштів, а також джерел їх формування. При цьому ключовою задачею, розв'язати яку намагались науковці, але яка на сьогодні так остаточно і не вирішена, є визначення оптимальної структури капіталу [1].

Висновок. Отже, управління капіталом передбачає вплив на його обсяг і структуру, а також джерела формування з метою підвищення ефективності його використання. Рішення, що стосуються управління капіталом, можна підвищити, чітко слідуючи таким принципам як розгляд альтернативи, встановлення чітких правил ухвалення рішень і слідувати їм, створення умов для відкритого обговорення, куди і як інвестувати капітал. Організаційно-економічний механізм управління капіталом підприємства дозволяє в повному обсязі реалізувати цілі і задачі, які стоять перед ним, сприяє результативному здійсненню функцій управління.

Література:

1. Васканин М.В. Управління капіталом підприємства // Матеріали Міжвузівської студентської наукової конференції. Електронний ресурс. – Режим доступу: conference.nuos.edu.ua – Назва з екрану.
2. Городня Т.А., Стефанюк О.Р. Сучасна стратегія управління капіталом підприємства // Науковий вісник НЛТУ України. – 2008. – Вип. 18.10. – С. 250-253.
3. Масюк Ю.А. Особливості формування та використання капіталу підприємств / Ю.А. Масюк, І.В. Олександренко // Економічні науки. Серія: Облік і фінанси: зб. наук. праць ЛДТУ. – Луцьк, 2007. – № 3 (12). – Ч.2. – С. 6-9.
4. Тарасенко С.І. Дослідження впливу управління капіталом на вартість підприємства // Вестник национального технического университета «ХПИ». Сборник научных трудов. Тематический выпуск «Технический прогресс и эффективность производства». – 2010. - №8. – С.175-180.